

Spis treści

WSTĘP

7

OKRES I. 1890—1925

9

1890—1908

Początki wpływów impresjonizmu. Symbolizm i ekspresjonizm. Architektura historyzmu i eklektyzmu. Styl secesji. Tendencje folklorystyczno-narodowe w architekturze i rzemiośle artystycznym. Styl zakopiański. Polska Sztuka Stosowana.

11

1908—1925

Protofunkcjonalne tendencje w architekturze i rzemiośle artystycznym. Modernizacja stylów historycznych. Warsztaty Krakowskie. Początki stylu dworkowego. Wystawy Niezależnych w Krakowie. Grupa Formiści Polscy — wpływy kubizmu, futuryzmu i ekspresjonizmu. Grupa Bunt w Poznaniu. Tradycjonalizm w architekturze — styl dworkowy, neobarok, neoklasycyzm. Ugrupowanie Rytm — stylizowane formy klasyczne i ludowe jako wyraz stylu narodowego. Ukształtowanie stylu polskiej sztuki dekoracyjnej i jej triumf na Wystawie Paryskiej 1925 r.

26

OKRES II. 1925—1933

39

1925—1933

Sztuka awangardowa. Program sztuki funkcjonalnej, antydekoracyjnej. Grupy Blok, Praesens, a. r. — wpływy kubizmu, suprematyzmu, neoplastycyzmu, konstruktywizmu. Unizm. Mechanofaktura. Grupa Artes — wpływy surrealizmu. Program i realizacja funkcjonalnej architektury społecznej (WSM, ZUS, TOR).

41

OKRES III. 1933—1949

53

1933—1939

Regres awangardy. Malarstwo kolorystyczne — grupy: Komitet Paryski, Jednoróg, Pryzmat, Zwornik. Malarstwo tematyczne, problem sztuki narodowej — grupy: Bractwo św. Łukasza, Szkoła Warszawska, Łoża Wolnomalarska, Stowarzyszenie Polskich Artystów Grafików Ryt. Reakcja przeciwko rygorystycznemu funkcjonalizmowi w architekturze, dążenie do syntezy sztuk. Powiązanie architektury z rzeźbą i malarstwem monumentalnym. Problem sztuki społecznej wysunięty przez lewicę — grupy: Czapka Frygijska, Grupa Krakowska.

55

1939—1945

Lata wojny. Sztuka konspiracyjna dla potrzeb walki podziemnej. Twórczość artystyczna w obozach koncentracyjnych, obozach jenieckich i więzieniach. Kontynuacja przedwojennych kierunków w malarstwie. Tajne pracownie architektoniczno-urbanistyczne.

70

1945—1949

Początki organizacji życia artystycznego w Polsce Ludowej. Kontynuacja kierunków sztuki okresu międzywojennego. Nowatorskie poszukiwania w kręgu krakowskiej Grupy Młodych Plastyków i warszawskiego Klubu Młodych Artystów i Naukowców. Wystawa Młodej Plastyki. Wystawa Sztuki Nowoczesnej. Odbudowa zabytków, Trasa W-Z. Kontynuacja przedwojennych koncepcji architektury społecznej (WSM), swobodne interpretacje form funkcjonalnych. Początki wzornictwa przemysłowego. Wystawa Ziem Odzyskanych we Wrocławiu.

73

OKRES IV. 1949—1955

81

Realizm socjalistyczny. Odrzucenie sztuki awangardowej. Program sztuki tematycznej jako narzędzia polityki. Realizm w malarstwie i rzeźbie, neohistoryzm w architekturze. Ogólnopolskie wystawy plastyki. Odbudowa zabytków, rozwój plastyki monumentalnej.

83

1955—1960

Odejście od realizmu socjalistycznego. Wystawa w Arsenale. Powstanie nowych ugrupowań artystycznych. Nawiązanie do tradycji awangardy i powojennych kierunków sztuki zachodnioeuropejskiej. Różne formy malarstwa abstrakcyjnego — informel, nowe tendencje w rzeźbie i w grafice. Architektura wystawiennicza. Powrót do koncepcji architektury osiedlowej, rozwój systemów prefabrykacji.

93

1960—1980

Stabilizacja malarstwa abstrakcyjnego. Nowa figuracja. Awangardowe poszukiwania wychodzące poza granice obrazu — environment, happening, konceptualizm. Rozwój rzeźby pomnikowej. Unifikacja architektury. Problem regionalizmu. Indywidualizm architektury sakralnej. Tkanina unikatowa.

107

Spis ilustracji

152

Bibliografia (wybór)

166

Indeks nazwisk

173